

Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2026-2029

engasjert
raushet
anerkjennelse
likeverd

1. Innledning	1
1.1 Bakgrunn og prosess	1
2. Overordnede føringer.....	2
2.1 Folkehelse, idretts - og friluftslivspolitikkk	2
2.2 Lokale føringer.....	2
3. utfordringer og målsettinger i planperioden.....	3
3.1 Økt fysisk aktivitet.....	4
3.2 Samarbeid og samhandling	5
4. Lokale erfaringer og aktivitet	5
4.1 Folkehelse, aktive barn og unge	5
4.2 Lokale idrettsanlegg.....	6
4.3 Friluftsliv/turstier.....	7
4.4 Økonomiske støtteordninger	9
4.5 Samarbeid om idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv	10
4.6 Frivilling innsats	11
5. Innspill fra lag og foreninger	11
6. Forslag til handlingsplan – rulleres årlig	11
7. Årshjul for behandling av planen	11
8. Lenker til statlige og fylkeskommunale medlinger og planer	11
9. Innspill - vedlegg	12

1. Innledning

1.1 Bakgrunn og prosess

Kommunal plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2026 – 2029 er en temaplan og skal være et redskap for å nå kommunens mål innen nevnte områder. Planen har forankring i Kommuneplan, Samfunnsdelen 2020-2032, med særlig referanse til kap. 2 Utviklingstrekk, pkt. 2.5 Kultur og fritid.

Planen inneholder mål og tiltak for perioden 2026 - 2029. Oversikt over idrettsanlegg i Grue finnes på [Anleggsregisteret.no](https://anleggsregisteret.no). Anleggslisten skal oppdateres hvert år. For å være berettiget spillemidler må anleggene det søkes om spillemidler til være omtalt i politisk vedtatt plan. Jfr. Kulturdepartementets *Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet*. Planen vil også være et grunnlag for kommunale prioriteringer i planperioden.

Arbeidet med Kommunal plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er gjennomført etter en enkel modell og blir ledet av Kultur og fritid i samarbeid med enhetsleder for Samfunn. Lag og foreninger er invitert til å gi innspill til planarbeidet. Planen vil være kommunens innspill til regional plan. I Glåmdalsregionen ble det i 2016 vedtatt en regional plan for anlegg tilrettelagt for idrett og fysisk aktivitet. Planen omfatter seks kommuner i sør fylket. Arbeidet med oppgradering av regional plan videreføres i 2026.

Etter kunngjøring om rullering av planarbeidet og oppfordring om å komme med innspill til kommunal plan har det i 2025 ikke kommet noen innspill.

Det har vært avholdt få møter mellom frivillige lag og organisasjoner og Grue kommune. Formålet med slike møter er blant annet å få et tettere samarbeid om ulike aktiviteter, gjerne på tvers av generasjoner og bedre gjensidig informasjonsflyt.

Planutkastet drøftes i Grue Idrettsråd og på politiske møter i kommunen og legges ut til høring før den behandles i Kommunestyret.

Det skjer mye positivt innen organisert idrett og friluftsliv, samt egenorganisert aktivitet og friluftsliv i Grue. Det meste skjer i kraft av et stort engasjement i lag og foreninger, men også etter initiativ fra Grue kommune sin side.

Planen inneholder kort omtale av ulike anlegg og litt om hvordan disse drives og vedlikeholdes.

Det er flere utfordringer på området idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, det må gjøres en prioritering mellom disse. Dette for å bidra til mer målrettet innsats og for å ha en realistisk og praktisk tilnærming til arbeidet.

Sammen med andre relevante, kommunale planer er dette dokumentet kommunens handlingsplan på området idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, det er avgjørende for å lykkes med å nå målene at planene er så konkrete og tydelige som mulig.

Med bakgrunn i kommuneplanens satsingsområder og kommunens erfaringer foreslås følgende to utfordringer som skal prioriteres i planperioden:

- ❖ Iverksetting og oppfølging av tiltak krever god samhandling mellom frivillig sektor og kommunen, noe som blant annet innebærer avklaring av roller, gode systemer og rutiner. Dette er ikke godt nok i Grue og skal prioriteres å få på plass i planperioden.
- ❖ Oversikten i [Innlandsstatistikk.no](https://innlandsstatistikk.no) gir indikasjon over bl.a. [Egenvurdert helsetilstand blant ungdomsskoleelever](#) og [Levevaner, fysisk aktivitet oppgitt ved sesjon](#).

Statistikken viser at det er utfordringer å ta tak i for å få økt trivsel og fysisk aktivitet blant de yngre. Men utfordringen er også aktuell for alle aldersgrupper. Problemstilling og målsetting for å arbeide videre med disse utfordringene beskrives i kap. 3.

2. Overordnede føringer

2.1 Folkehelse, idretts - og friluftslivspolitik

Befolkningens helse er av stor betydning i et samfunn, og god folkehelse er en viktig ressurs i en kommune. Folkehelsearbeid innebærer å skape gode oppvekstvilkår for barn og ungdom, forebygge sykdom og forhindre skader. Det handler om å utvikle et samfunn som legger til rette for aktivitet, sosialt fellesskap og sunne levevaner, og beskytter mot helsetrusler. Dette krever bevisst, systematisk og langsiktig arbeid.

[Folkehelseloven](#) skal sikre at helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelse-arbeidet på en forsvarlig måte. Loven legger til rette for folkehelsearbeid etter fem prinsipper:

1. Utjevning av sosiale helseforskjeller
2. Helse i alt vi gjør
3. Bærekraftig utvikling
4. Førre-var prinsippet
5. Medvirkning

Folkehelseloven utfyller plan- og bygningsloven ved at kommunen er pålagt å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne. Dette innbefatter muligheter for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for alle.

Sentrale målgrupper er barn og ungdom, personer med nedsatt funksjonsevne og som er inaktive. For å nå disse målgruppene er det viktig med anlegg som stimulerer og tilfredsstiller barns behov for fysisk aktivitet i organiserte eller egenorganiserte former. Barn- og ungdom må gis mulighet til å medvirke i utformingen av anlegg. Det vektlegges at anleggene bør fungere som gode sosiale møteplasser i lokalsamfunnene og være tilrettelagt for flest mulig.

Friluftsliv er en viktig del av norsk kulturarv med røtter i bygdas tradisjoner og byenes turkultur. Allemannsretten utgjør fundamentet for disse tradisjonene.

[Norsk Friluftsliv](#) har mye informasjon *For deg som vil lære mer om friluftsliv* og *For deg som jobber med friluftsliv*.

2.2 Lokale føringer

Kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet er en handlingsplan på områdene idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv og tar utgangspunkt i føringer gitt i:

- ❖ [Kommuneplanen – Samfunnsdelen 2020 - 2032](#)
- ❖ [Kommuneplan – Arealdelen 2023-2035](#)
- ❖ [Folkehelsen i Grue](#)
- ❖ [Kulturmiljøplan 2021-2025](#)
- ❖ [Kommuneplanens handlingsdel 2023 - 2026](#)

For å nå målene i planverket skal vi:

- ❖ Sikre barn og unge gode oppvekstvilkår ved å arbeide forebyggende og samordne tiltak og tjenester for barn og unge i Grue, og sikre at alle har aktivitetstilbud.
- ❖ Samarbeide regionalt for å bedre folkehelsen i befolkningen.
- ❖ Sammen med frivilligheten/organisasjonsliv bidra til at det er et godt og variert tilbud for et aktivt friluftsliv med god tilrettelegging for alle innbyggerne og besøkende.

Innenfor området kultur, idrett og friluftsliv er det satt følgende mål:

- ❖ En mangfoldig kultur og idrettstilbud som skaper bolyst og aktivitet, og som gjør Grue kjent som en kulturkommune i Norge.
- ❖ Videreutvikle kommunens anerkjente og attraktive tilbud innen idrett og friluftsliv i samarbeid med idrettslag og frivillige organisasjoner.

For å nå disse målene skal vi blant annet:

- ❖ Legge til rette for et bredt samarbeid i planlegging og utvikling av tilbud innen kultur, idrett og friluftsliv.
- ❖ Sikre fellesarealer for rekreasjon og lek gjennom arealplanleggingen.
- ❖ Bidra til etablering av aktiviteter for uorganisert ungdom.
- ❖ Vedlikehold av egne kart og opprettholde samarbeidet med frivillige organisasjoner for å synliggjøre kartlagte ferdselsårer.

Ref. Langsiktig arealstrategi: (Kommuneplan 2020-2032, Samfunnsdelen s. 39)

- ❖ Kommunens ambisjon er å drive en bærekraftig arealforvaltning og å bevare natur- og miljøverdiene i kommunen.

For å nå disse målene skal vi blant annet:

- ❖ Bevare verdifulle områder, sjø og vassdragsnære arealer og friluftsområder.
- ❖ Sikre god kollektivdekning mellom boligområder og tjenestetilbud.
- ❖ Sette av tilstrekkelig med arealer til ute-, oppholds- og lekaktiviteter for barn og unge.
- ❖ Ha fokus på folkehelse i arealplanleggingen.
- ❖ Vektlegge universell utforming i all planlegging.

I Kommuneplanen 2020 -2032 Samfunnsdelen er Folkehelse vedtatt å være ett gjennomgående tema. Det innebærer at Folkehelse skal synliggjøres i alle tiltaksområder og vises i praktisk handling i all kommunal virksomhet.

3. utfordringer og målsettinger i planperioden

Utfordringer og utviklingstrekkene ser vi i det som er beskrevet tidligere. Og i vår kunnskap om folkehelsesituasjonen i kommunen, status for anlegg, tiltak og målene i kommuneplanens samfunnsdel.

I målsettinger er det lagt vekt på:

- ❖ Øke barn og unges deltagelse i organisert fysisk aktivitet.
- ❖ Stimulere til økt deltagelse i fysisk aktivitet og friluftsliv blant voksne i alle aldre.
- ❖ Kartlegge mulige møteplasser for eldre på dagtid. Målsettingen er en sosial møteplass og arena for ulike aktiviteter.
- ❖ Det utarbeides et årshjul for å øke samhandling og gode beslutningsprosesser mellom Grue kommune og frivillige lag og foreninger innenfor området idrett og fysisk aktivitet.

3.1 Økt fysisk aktivitet

I arbeidet med folkehelse og for å øke den fysiske aktiviteten i befolkningen er det flere temaer som kan drøftes. Kommunen har et høyt antall eldre og det er behov for å sette søkelys på tilrettelegging for denne befolkningsgruppen. I barne- og ungdomsgruppen er det prosentvis færre aktive enn i landet ellers. Disse tallene er det behov for å se nærmere på, for å kvalitetssikre og for å finne ut årsaken. Derneft må en se hvilke tiltak som kan bidra til å få flere ut i aktivitet.

Barn og unge

Med mål om å øke barn og unges deltagelse i organisert fysisk aktivitet er det viktig å se på tilbud som finnes, og om det er tilpasset ønsker og behov. Med spredt bosetting er det også viktig å se hvilken rolle dette spiller for barn og unges deltagelse i organisert aktivitet. Er avstand til anlegg og skysstbehov et hinder for å delta i organiserte aktiviteter?

Kommunen har gode anlegg og aktive miljøer innen fotball- og håndball, skyting, ski, hestesport, orientering og jakt- og fiske. Spørsmålet er om dette er tilstrekkelig for behovet blant barn og unge. I Grue bor det også barn og unge med innvandrerbakgrunn som det er behov for å integrere i lokalsamfunnet.

Planer for økt aktivitet for alle aldersgrupper.

Det ble søkt til Innlandet fylkeskommune om «Folkehelsemidler» til prosjektstilling som Aktivitetslos. Midler ble bevilget i 2024. En prioritert oppgave er derfor å få på plass en Aktivitetslos i planperioden. I en slik stilling inngår mobilisering og koordinering av aktiviteter for barn og unge, også på tvers av generasjoner. Seniorer er også en målgruppe som må vektlegges for å unngå inaktivitet og ensomhet.

Tilbud for barn og unge kan f.eks. være tilgjengelig fra SFO- /skoledagens slutt og noen timer utover ettermiddagen/kvelden noen dager i uken og evt. i noen helger. Tilbudet til seniorer kan hovedsakelig tilrettelegges til dagtid, evt. med overgang til aktiviteter sammen med de unge på ettermiddagen. Eksempler på aktiviteter som allerede er tilgjengelige er brettspill, bordtennis, uteaktiviteter i nærmiljøet, jakt- og fiske, ski, ferieleir/aktivitetsuker, håndarbeid o.l. Aktivitetslosen kan inngå samarbeid med frivillige organisasjoner som tilbyr litt andre former for aktivitet og som ikke er konkurransepreget. Utstyr til ulike aktiviteter kan lånes gratis på BUA Grue.

Tilbudene som finnes i regionen, kan også benyttes i større grad. Det vil gi et bedre fagmiljø for Aktivitetslosen, ungene får utvidet vennekrets, bedre utnyttelse av ulike aktivitetsanlegg og gi varierte aktiviteter.

Motivasjon, holdninger og kompetanse har en sammenheng. For å ivareta dette er det viktig at utdanning og rekruttering av trenere og ledere innen aktivitet, idrett og barnehage/skole/SFO blir ivaretatt. Dette er vesentlige faktorer for å inspireres til å komme i fysisk aktivitet og for å beholde de som allerede er aktive.

BUA – gratis utlån av sport- og fritidsutstyr til alle

BUA Grue tilbyr gratis lån av sport og fritidsutstyr til barn, unge og voksne for én uke av gangen. Utstyr som kan lånes er bl.a. ski-/akeutstyr, baller, sykler, fiskestenger, telt, soveposer, hengekøyer, kano og kajakk, sikkerhetsutstyr (hjelmer, redningsvester o.a.).

Voksne

Innenfor voksegruppa har vi lite tall på hvor mange som er fysisk aktive utenfor organiserte tiltak. Det vi imidlertid ser er at opparbeiding av turløyper og merking av disse har hatt en god effekt de senere årene. Dette er positivt, og det viser at ved tilrettelegging av lavterskeltilbud øker aktiviteten betydelig. Innendørstilbudet «Sterk og stødig» er også et populært tilbud.

Et mål er å ha varierte aktivitetstilbud til alle, uavhengig av alder og helsestatus.

For å gi et tilbud er det flere faktorer som spiller inn, bl.a.:

- ❖ Motivasjon til å komme over barrierer, god tilgjengelighet av anlegg og fysiske omgivelser.
- ❖ Barrierene kan være fysiske, kulturelle, sosiale og økonomiske.

Grue har en stor andel eldre i befolkningen. Forskning viser at fysisk aktivitet er viktig for å forebygge sykdom og skade, det bidrar også positivt til sosial aktivitet.

Anlegg

Tilgjengelighet dreier seg om tilrettelegging av anlegg. Bygge nye anlegg, oppgradere de anleggene som finnes og vedlikeholde de. Det blir dermed viktig at kommunens anleggspolitikk gjenspeiler behovet til de viktigste målgruppene.

Tilgjengelighet og tilrettelegging handler også om økonomi, det må finnes trening- og mosjonstilbud som ikke oppfattes som en økonomisk belastning. Det er viktig å ha lavterskeltilbud som tilfredsstillende disse kriteriene.

Dette betyr at vi også må ha fokus mot personer med bevegelseshemming og personer og familier som av ulike grunner er inaktive. Målet er å kunne tilby også disse gruppene et allsidig, sosialt og inkluderende tilbud på tvers av kulturer. Med en aldrende befolkning er det også viktig å ha fokus på de eldre og deres behov.

3.2 Samarbeid og samhandling

Tiltak innenfor området idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv forutsetter gode relasjoner og ryddige beslutningsprosesser mellom kommunen og frivillige lag og foreninger. Dette betinger at det er bygd opp struktur i organisasjonene med avklarte roller til fordeling av ansvar og myndighet. Som en del av kommunens folkehelsearbeid, er det invitert til møter med lag og organisasjoner for å se på behovet og muligheten for samarbeid og informasjon.

Et årshjul som harmonerer med søknadsfrister og med kommunens plan- og budsjettarbeid kan være et godt «verktøy».

Grue kommune ble valgt ut til å være med i innovasjonsprogrammet GNIST. Programmet skal komplettere, forsterke og realisere eksisterende initiativ og planer i kommunen, men også bidra til å iverksette nye utviklingsprosjekter. Det kan bli aktuelt med tiltak innenfor denne planens område.

4. Lokale erfaringer og aktivitet

4.1 Folkehelse, aktive barn og unge

Over halvparten av barn og unge i Grue deltar i organiserte idretter og aktiviteter, men det er en bekymring at etter at barn har fylt ti år, melder ca. 40% om at de har sluttet eller aldri deltatt på fritidsaktiviteter.

Innlandsstatistikk.no viser en tendens til lavere trivsel, mindre fysisk aktivitet og at unge i Grue er mindre fornøyde med egen helse enn i Innlandet og landet ellers.

Strategi for å møte dette:

Grue kommune har ifølge Innlandsstatistikk.no noe lavere andel unge som er fysisk aktive sjeldnere enn ukentlig. Lite fysisk aktivitet har en klar negativ innvirkning på fysisk og psykisk helse.

Grue kommune har en relativt spredt bosetting og det betyr at barn og unge også bor spredt. Slik sett blir barnehage og skolen arenaer der alle barn og unge deltar. På fritiden er det mange aktive i idrettslag og andre frivillige lag og foreninger, men færre enn de kommunene vi sammenlignes med.

- ❖ Større fokus på tid til fysisk aktivitet i barnehage og skole organisert som læringsaktivitet i fag og tema.
- ❖ Støtte lag og foreninger som ønsker å tilrettelegge for fysisk aktiv lek og idrett uten krav til ambisjoner og ferdigheter.
- ❖ Finne måter hvor foreldre og frivilligheten kan bidra til transport til og fra aktivitet som foregår sentralt.
- ❖ Støtte og stimulere aktivitetstilbud for barn og unge som foregår i grender.

Vurdering:

Innlandsstatistikken sier ikke noe om hvorfor ungdom i Grue er mindre aktive i trening og organisert fritid. Det bør vurderes tilbud som senker terskelen for å delta i (fysisk) aktivitet når det gjelder avstand/ skyss muligheter, økonomi og hvor bindende tilbudene er med tanke på konkurranseidrett og lagidrett. Tiltak, for å få på plass aktivitetstiltak, som mobiliserer og koordinerer aktivitetstilbud til barn- og unge er derfor svært viktig.

4.2 Lokale idrettsanlegg

Behovet for fornying og vedlikehold av anlegg er stort. I Grue kommune er det per juni 2025 registrert totalt 68 anleggssteder som består av 150 anlegg. Dette inkluderer både ordinære anlegg og nærmiljøanlegg (inkl. turstier og o-kart), anleggene har status som eksisterende, i drift, planlagte og nedlagte. I tillegg til at kommunen er anleggseier, er også idrettslag, frivillige lag/organisasjoner eiere av ulike anlegg.

Lag og organisasjoner blir jevnlig oppfordret til å gjennomgå sine ulike anlegg for å ha oppdatert status for anlegget i [Anleggsregisteret.no](https://anleggsregisteret.no). Feil og mangler i registeret påvirker spillemiddelordningen, med bla. fordelingen av midler til fylkene. Oppdateringer av anlegg i Grue kommune sendes til post@grue.kommune.no.

I Grue finnes det én idrettshall, kunstgressbane med godt opparbeidet grøntområde i umiddelbar nærhet, beach-håndballbane, sentrumsnært nærmiljøanlegg med ballbinger, klatrepark og skate- og sykkelbane, to samfunnshus med gymsaler og fotballbaner/grøntanlegg, tre utendørs skyteanlegg, ett innendørs skyteanlegg, løypetraser for ski, turstier, sykkelruter, kommunale badeplasser og gode muligheter for jakt- og fiske. Grue kommune har ikke ordinære innendørs badeanlegg. Det bør på sikt utredes muligheter for et utendørs badeanlegg for å øke den unge befolkningens svømmeferdigheter.

Fra sentralt hold oppfordres kommunene til å se på løsninger for regionale anlegg og bedre samarbeidet på tvers av kommunegrensene. Med bakgrunn i dette er det behov for revidering av regional plan for Kongsvingerregionen.

Kommunen er eier av Gruehallen og omkringliggende områder, som blir brukt av skolen til gymnastikk og andre aktiviteter.

Gruehallen har et stort behov for oppgradering av garderober og ventilasjon- og varmeanlegg. Grue idrettslag prosjekterer bygging av en idrettshall på 2400 m². Den planlegges lagt på friområdet, som er beregnet for idrettsanlegg, like øst for Gruehallen.

Det planlegges at hallen skal inneholde: 1500 m² kunstgress for fotball, cricket, friidrett og 175 m dobbel løpebane med tartandekke.

I tillegg til å dekke idrettslagets behov for treningsfasiliteter, spesielt om vinteren, er fysisk rehabilitering og mosjonering for alle aldersgrupper, lagt vekt på i utforming av prosjektet. I planene ligger også at anlegget vil inneholde servicebygg med spise-/møterom, toaletter og lager. Hallen skal være moderat oppvarmet.

Gruehallen disponeres av idrettslaget alle ukedager fra kl. 1500 til kl. 2200. I tillegg kommer kamphelger for håndballgruppa.

Kommunestyret har vedtatt at barn og unge under 18 år ikke skal betale leie i kommunale idrettshaller.

I Grue er det seks aktive idrettslag lag som inngår i Norges Idrettsforbund; Grinder idrettslag, Namnå idrettslag, Grue Finnskog idrettslag, Grue idrettslag Grue Finnskog Skyttarlag Sportsskyttergruppa og Solør Rideklubb.

Det er to offentlige treningsentre i kommunen (Grue Fysioterapi og Hordvik Fysioterapi). I tillegg finnes det fire private treningsentre i kommunen (Finnskogtoppen, treningsrom på Finnskogen Vekstsenter, Gym i gata og Hæppi).

Ved Lindtjernet finnes aktivitetsparken «Lindtjernet Fitness Trail». I tillegg er det to nærmiljøanlegg ved Grue barne- og ungdomsskole, ett er plassert ved barneskolen, det andre ved ungdomsskolen.

Gjennom samarbeid mellom O-gruppa og DNT Finnskogen og Omegn ble Stolpejakten etablert i Grue i 2018. Stolpejakten er videreført og stolper med varierende vanskelighetsgrad for gjenfinning blir plassert sentrumsnært, i turområder og i grender. Dette er et populært tiltak som engasjerer folk i alle aldre.

4.3 Friluftsliv / turstier.

Som arealmyndighet har kommunen ansvar for at det finnes attraktive arealer for friluftsliv i nærmiljøet og for tilrettelegging av friluftsområder tilgjengelig for alle. For å oppnå dette er det nødvendig å iverksette tiltak på de arealene som er lettest tilgjengelige for alle grupper i befolkningen. Dette gjelder både grøntstrukturen, utmarka og kulturlandskapet.

Nærmiljøområdene er av særlig stor verdi for muligheten til å drive friluftsliv for barn og eldre og for de som er inaktive og lite motiverte. I tillegg må kommunen ha en aktiv rolle sammen med andre, både lokalt og regionalt, for opparbeiding og merking av turstier og utarbeiding av informasjon om mulighetene som finnes. Arbeidet med kartlegging av turstier- og veier, sykkelruter, padleruter og skiløyper pågår. Kart og informasjon er tilgjengelig på brosjyrer, på appen Ut.no og på kommunens hjemmeside. Arbeidet med oppdatert informasjon er en kontinuerlig oppgave.

Grue kommune viser ellers til Friluftsløven som sikrer allmenhetens rett til fri ferdsel, opphold m.v. i utmark §1 Lovens formål og §35 Tiltak og inngrepsløyve for å lette ferdsel i utmark.

Det er et mål at adkomsten til turområder forbedres, ikke forringes. Utbygging av gang og sykkelveinett langs hovedveier og friområder vil være viktige tiltak. Slike tiltak inngår som en del av tilretteleggingen for at personer med bevegeshemming får bedre muligheter til å ferdes ute. Turmål utvikles i form av utbygging, vedlikehold, merking i terrenget og digitalisering av kart.

I kommunen er det store områder med turstier på begge sider av Glomma. Flere av stiene er kulturminner eller leder til kulturminner. Å kombinere friluftsliv og kulturminner er et arbeid som kommunen fokuserer på. Det vil derfor være naturlig å søke om midler til opparbeiding og vedlikehold av kommunens omfattende turstinett de kommende årene.

I et samarbeid mellom Grue kommune, lag og foreninger og enkelte ildsjeler, er det tilrettelagt og merket turløyper under vignetten «Toppturer og rundløyper i Grue». Turer er tilrettelagt som nærturer for grendene; Grunder, Vestmarka, Kirkenær, Namnå og Svullrya. Turene har ulik vanskelighetsgrad og varierer fra ca. 2,5 – 14 km.

Prosjektet *Friluftslivets ferdselsårer* bidro til å tilrettelegge og synliggjøre varierte turmuligheter, både sentrumsnære og i utmark. Gjennom dette prosjektet ble flere, både eksisterende og nye, turstier kartlagt og tilgjengelige via digitale kart.

Gjennom samarbeid med DNT Finnskogen og Omegn er turmål registrert i appen UT.no. Her er det mulig å registrere besøket i SjekktUt, ei digital «turbok». Innføring av digital registrering skal være brukervennlig og administrativt tidsbesparende. Arbeidet med kart og brukervennlige løsninger pågår, disse løsningene krever oppdateringer for å være tidsaktuelle. I dette ligger økonomiske forutsetninger som må hensyntas i årlig budsjettarbeid.

Grue kommune har deltatt i GNIST-kommune 2023-2024. I rapporten fra dette prosjektet er det presentert fem konsepter som skal bidra til bærekraftig stedsutvikling. Ett av konseptene (*Mellom elva og skogen*) vektlegger tilgang til natur som sikrer og forbedrer varierte rekreasjonsområder til ulike grupper og løser trafikkutfordringer for å sikre trygg tilgang til naturopplevelser. Det arbeides med prosjektet Kirkenær fra visjon til virkelighet for å realisere dette konseptet.

Innlandet fylkeskommunes prosjekt *Friluftsliv enkelt og nært i Innlandet* har stimuleringsmidler som kan søkes på til ulike prosjekter, f.eks. til slik som vårt *Mellom elva og skogen*.

Prosjektet *Friluftsliv enkelt og nært i Innlandet* er et samarbeid mellom bl.a. fylkeskommunen og Gjensidigestiftelsens *Naturglede* og er i tråd med konseptet *Mellom elva og skogen*.

Det er kun kommuner som kan søke om slike prosjektmidler, søknadsfristen er 15. september.

Som en del av regional plan for fysisk aktivitet bidro Finnskogen Natur og kulturpark til at Finnskogen friluftsråd ble etablert våren 2019. Et mål i planperioden bør være å øke aktiviteten og samarbeidet med lokalt friluftsråd.

Friluftsrådene finansieres hovedsakelig med kontingent fra medlemskommunene, driftsstøtte fra staten og fylkeskommuner, prosjektmidler, gaver og sponsormidler. Friluftsrådene kan ha ansvaret for drift og vedlikehold av friluftsområder og turstier. De er også forsvarere av allemannsretten og bidrar til sikring av friluftsområder ved f.eks. eiendomsoverdragelser. Og er en viktig samarbeidspartner til kommunene.

Frivillige lag og organisasjoner er viktige samarbeidspartnere for vedlikehold av stier og turmål.

Informasjons-brosjyrer om turtilbud er tilgjengelige på [Grue kommunes nettside](#). På [Ut.no](#) finnes også tips og kart om fotturer og sykkelsturer. Oversikten over skiløyper har vært tilgjengelig på [Skisporet.no](#). Fra sesongen 2025/26 slås Skisporet og iMarka sammen og blir Sporet.no.

Status for iverksatte og planlagte prosjekter.

Pilegrimsleden, Glåmdalsleden.

Sommeren og høsten 2024 hadde kommunene, som Glåmdalsleden går gjennom, åpning av sin del av leden. I Grue ble leden åpnet 18. august, av ordfører. Etter åpningen orienterte Eidskog historielag om leden og pilegrimer, deretter var det pilegrimsandakt, kulturelt innslag og kaffe og rundstykker.

Det gjenstår noe arbeid for deltagende kommuner. Styret i Glåmdalsleden vedtok en arbeidsplan på sitt årsmøte i mars d.å.

Kirkenær, sentrumsnære turmuligheter.

- ❖ Tre turmuligheter er merket og vil bli registrert på UT.no.
- ❖ Ref. pkt. 4.3 Friluftsliv / turstier. Om GNIST og videreføring av konseptet *Mellom elva og skogen*.

Dagsturhytta, Vollstadvika friluftsområde.

Anleggsstedet Voldstadvika ferdigstilles på forsommeren 2025, med offisiell åpning medio juni.

Grue får da et tilrettelagt helårlig friluftslivsområde for alle, bestående av fem anlegg, dagsturhytta, baderampe, sanitæranlegg, turvei og fiskebrygge.

Besøkstelling fra august 2024 til mai 2025 viser et gjennomsnittsbesøk på 14 hver dag.

4.4 Økonomiske støtteordninger

Budsjetterte midler til idrett og fysisk aktivitet for 2025.

Kr. 65 000,- til idrettslagene (medlemmer i NIF) og Grue idrettsråd, inkl. kr. 5 000,- til BUA Grue.

Kr. 45 000,- til Grue speidergruppe og til DNT Finnskogen og Omegn.

Det følger ofte med avsatte eller søknadsberettigede midler til ulike friluftslivsprosjekt. Disse midlene er i stor grad knyttet til igangsetting av og/eller til ferdigstilling av prosjektene. Når kommunen deltar i slike prosjekt, følger forpliktelser knyttet til vedlikehold med. For å vedlikeholde traséer må vegetasjon holdes nede, oppgradering av merking og skilting er ofte nødvendig etter forholdsvis kort tid, annen tilrettelegging (f.eks. legge klopper og små broer) kan også være nødvendig.

For å overholde kommunens vedlikeholdsforpliktelser er det nødvendig å samarbeide med frivillige lag og organisasjoner. De kan ikke pålegges økonomiske belastninger for at kommunen skal overholde sine forpliktelser. Med bakgrunn i dette budsjetteres det med midler som dekker materiell og mindre utgifter til tilrettelegging, og godtgjørelse til frivillige lag og organisasjoner for vedlikeholdsarbeidet.

Et betydningsfullt arrangement i Grue er Grueturneringen. Turneringen gir barn og unge en uforglemmelig opplevelse med idrett, lek og moro. I tillegg framstår turneringen med høy kvalitet på alle områder og viser fram Grue på en forbilledlig måte. I tillegg er turneringen positivt for frivilligheten og handelsstanden.

Grue kommune bidrar med ressurser i form av arbeidstid i forkant, under og etter turneringen, samt bruk av biler og lokaler.

Via Grue kommune.no [Kultur- og aktivitetstilskudd](#) kan lokale lag og foreninger søke om tilskudd.

Årlig søknadsfrist er 1. april.

Per juni 2025 er ikke oversikten fra Norsk Tippings ordning med Grasrotandeler for lag og foreninger tilgjengelig. (Oppdateres høsten 2025.)

Innlandet fylkeskommune har tilskuddsordninger til bl.a. [idrett og friluftsliv](#) som frivillige lag og organisasjoner kan søke på. Det oppfordres dessuten til at kommunene i større grad også søker midler.

Spillemidler

For 2026 foreligger det, per juni 2025, ingen spillemiddelsøknader. (Oppdateres etter den årlige søknadsfristen 1. oktober.) For sent innkomne søknader blir ikke behandlet innværende år.

Spillemiddelsøknader som er godkjent for 2025, men ikke gir utbetaling, må fornyes av søkeren innen Grue kommunes søknadsfrist. Fylkeskommunene prioriterer tildelingen etter potten de får fra Kulturdepartementet. Generelt er det 2-4 år etterslep på utbetalinger.

De senere årene har det i Grue vært søkt om midler til oppgradering av klubbhus, elektroniske skyteskiver, standplass, elgbane, kunstgress, fotballhall, nærmiljøanlegg og dagsturhytte med universelle utformede fasiliteter.

Engasjementet fra lag og foreninger og kommunen for å søke om spillemidler har vært positiv de senere årene, men kunne vært høyere. Behovet for oppgradering av ulike bygg- og anlegg er til stede.

Å søke om spillemidler kan virke som en forholdsvis krevende og omstendelig prosess. Ved ønske eller planer om å bygge eller rehabilitere anlegg er det viktig å ta kontakt med kommunen tidlig i prosessen for å få veiledning.

Ved behov innhentes ekstern bistand for veiledning om ordningen fra Innlandet fylkeskommune.

All nødvendig dokumentasjon for spillemiddelfinansiering må foreligge innen spillemiddelsøknader godkjennes. Ref. de til enhver gjeldende *Bestemmelse om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet* som utgis og revideres årlig av Kulturdepartementet.

Politisk prioritering av spillemiddelsøknadene ses i sammenheng med vedtatt Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Spillemiddelsøknadene skal behandles, prioriteres og vedtas politisk før de oversendes til Innlandet fylkeskommune innen utgangen av året.

4.5 Samarbeid om idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

De siste årene har samarbeidet mellom Grue kommune og Grue Idrettsråd hatt et positivt løft. Det er inngått en samarbeidsavtale mellom Grue idrettsråd og Grue kommune.

Grue Idrettsråd har medlemmer fra alle idrettslagene i Grue som er tilsluttet NIF (Norges Idrettsforbund). Idrettsrådets primære oppgave er å være bindeledd mellom idretten og kommunen. Idrettsrådet uttaler seg om og foreslår prioriteringer i forbindelse med spillemiddelsøknader, oppdatering av idrettsanleggsregisteret, tildeling av idrettsstipend osv. og er en naturlig samarbeidspartner i utarbeidelse av denne planen.

Gjennom dette samarbeidet sikrer vi nødvendig involvering og medvirkning i ulike beslutningsprosesser. Vi mener dette vil bidra til bedre beslutninger og resultater for idretten og dermed for kommunens innbyggere.

I tillegg til idrettslagene er det også andre lag og foreninger som bidrar til å tilrettelegg for fysisk aktivitet og friluftsliv. Disse er ikke tilsluttet idrettsrådet. Kommunen skal sørge for at også disse har mulighet til medvirkning i saker som berører deres område. Dette kan være velforeninger og lokale lag av nasjonale organisasjoner (f.eks. bygdeungdomslag, jeger- og fiskeforeninger, turistforeninger, motorsportklubber m.fl.)

4.6 Frivilling innsats

Det er ca.140 lag og foreninger i Grue som gjør en stor innsats til beste for innbyggerne. Grue kommune ønsker tettere dialog med frivillige lag og foreninger for å få til god samskaping.

Innenfor områder som har betydning for folks helse er målet økt fysisk aktivitet og sunt kosthold.

Fokuset er forebyggende helsearbeid, fysisk aktivitet og livsstilsendring for folk i alle aldre og at vi sammen kan etablere lavterskeltilbud.

5. Innspill fra lag og foreninger

I forbindelse med rullering av planarbeidet for kommende periode, ble det sendt invitasjon til lokale lag og foreninger om å komme med innspill til innhold i planen innen 15. april. Ingen innspill ble mottatt.

Innspill og behovsmeldinger fra foregående år, se tidligere planer.

6. Forslag til handlingsplan – rulleres årlig.

Prioriteres numerisk (1, 2 osv.).

Søknader prioriteres etter tidspunktene (året) det er søkt om spillemidler.

Tiltak – ordinære anlegg	Status	2025	2026	2027	2028
Per juni 2025, ingen søknader å prioritere.					

7. Årshjul for behandling av planen

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Sende invitasjon om planinnspill til frivillige lag og organisasjoner	20.		1.									
Frist for innlevering av innspill fra frivillige lag og organisasjoner				15.								
Kommunal saksbehandling					25.			15.				
Behandles i politisk utvalg						15.			25.			
Høringsfrist								1.		15.		
Behandles i kommunestyret											1.	
Oversendelse av spillemiddelsøknader til Innlandet fylkeskommune												15.
Tilbakemelding fra fylket om tildeling av spillemidler.						10.						

Datoene er ikke faste, kun som veiledning i forhold til politisk møteplan.

Parallelt med rullering av planen pågår kommunal saksbehandling av spillemiddelsøknader.

8 Lenker til statlige og fylkeskommunale meldinger og planer

- [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\)](#)
- [Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet.](#) (Revideres årlig av Kulturdepartementet.)

- [Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder](#) (2013)
- *Lov om folkehelsearbeid.* [Folkehelseloven](#)
- *Folkehelsemeldingen,* [Meld .St. nr. 19 \(2022-2023\)](#)

9. Vedlegg - innspill

Foreløpig ingen innspill i 2025.